

KÉPZŐMŰVÉSZET

SZAJKÓ ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA ELÉ*

Magyarországon még művészi körökben is meglehetősen ismeretlen e név: Szajkó István. Pedig a Vajdaságban — ahol pedig magas a művészeti kultúra — egyik legkiválóbb jugoszláv — ezen belül jugoszláviai magyar — festőként tisztelik, és hogy ez nem csupán valamiféle provinciális elfogultság, azt számos sikeres nyugat-európai bemutatkozás — Amszterdam, Stockholm, Grenoble, München — bizonyítja. Persze tudjuk, egy művészt valójában sohasem sikerei, hanem művei minősítik. Most alkalmunk van, hogy a művekkel találkozzunk. Elég egy mondat minősítésként: meggyőznek bennünket.

Az itt kiállított művek az elmúlt fél évtizedben születtek, legtöbbször a tavalyi és az idei év termékei. Túlnyomó részük pasztell. Nehéz róluk írni, hiszen fogalmilag nincsen bennük „kapaszzkodó”. Vízfelületek? Kiszakított fűcsomók? Elködlő tájak? A vegetáció szövevénye? Igen — ám mindennek metamorfózisa, lírai átköltése. Nincs előtér és háttér — hanem szüntelen festői történés. Mert e halk szavú képekben hallatlan élet feszül: a fűszövényben felködlik egy-egy tárgyiasító — inkább jelölő elem. Térjelzésként, vagy inkább új dimenzió jelöléseként? E tárgyformációk felködlenek, hogy megmozdítsák a megdermedt teret, és médiumává váljanak Szajkó nagy vállalkozásának, az átszellemítésnek. Mert művészetének titka ez, az átszellemítés. Valamiként érezteti a természeti vegetációt, olajképeiben szinte egyértelműen ural valamiféle vízfelületre, máskor képei a fűcsomók zavaros összekeveredését, gubancolódását idézik — vérbeli természetművészet. Ugyanakkor absztrakció a javából. Magától értetődően Szajkó számára figuratív—non figuratív konfliktus nem létezik, hiszen művészete emocionális, látott és érzett élményei átszellemesítése magas szakmai tudással és poézissel.

NÉMETH Lajos

SZAJKÓ ISTVÁN
AZ ÚJPESTI TAVASZ UTCÁBAN

Pest központjából metróval, majd villamoson jutunk el a művelődési központ épületegyütteséhez, ahol szép, tágas teremben találjuk az Újpest Galériát (Budapest, IV., Tavasz u. 4.). A galéria koncepcióját és tekintélyét néhány előző kiállítás felemlítésével érzékeltethetjük: kiállított itt Gyulai Liviusz grafikus, Marosits István szobrász, Szabados

* Elhangzott Szajkó István budapesti tárlatának megnyitóján, 1988. január 5-én.